

IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ, PATIRIANČIŲ TĖVŲ SKYRYBAS, EMOCIJŲ RAIŠKA

Žana Urbanskienė,
Edita Dulkinienė (*vadovas*)
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Pedagogikos katedra

Tyrimo tikslas - atskleisti ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų, patiriančių tėvų skyrybas, emocijų raišką.

Reikšminiai žodžiai: agresija, baimė, emocija, jausmai, kūrybiškumas, liūdesys, netektis, pyktis, santuoka, savivertė, skyrybos, socializacija, šeima

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė. Dokumentų analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. 1. Emocinė vaiko raiška yra ypatingai svarbi augančio žmogaus gyvenime. Tik suprasdamas savo emocijas ir gebėdamas jas išsakyti, vaikas galės suprasti save ir kitus. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai, patiriantys tėvų skyrybas šeimoje, išgyvenantys vieno iš tėvų netektį, jaučia liūdesį, nerimą, baimę dėl ateities ir nežinomybės, kaltę ir nusivylimą dėl palikusio vieno iš tėvų, pyktį dėl susidariusios situacijos. Išgyvenamos emocijos veikia vaiko raidą ir elgseną, žaloja sveikatą, turi įtakos vaiko vystymuisi, emocijų ir elgesio problemoms. Labai svarbu laiku pastebėti iškilusius sunkumus bei lavinant vaikų emocinį pažinimą, skatinti kalbėti apie išgyvenamas emocijas.

2. Tėvų skyrybos paveikia ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų vystymosi raidą, emocinį augimą, saugumą, elgesį, psichinę ir fizinę sveikatą. Atliepia vaikų socializacijai, komunikacijai bei ugdymo(-si) pasiekimams.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Emocijos augančio vaiko gyvenime yra labai svarbios, jomis vaikas gali išreikšti savo jausmus ir mintis. Nuo trijų iki šešerių metų vaikas tik pradeda pažinti ir suvokti emocijas, sužino, kad jos yra ir kuo jos svarbios gyvenime. Jau ankstyvame amžiuje, suaugusiųjų pagalba, vaikas turi emocijas kontroliuoti ir įvardinti. Augant vaikui, pasireiškiant įvairiems jausmams, vaikas geba bendrauti su kitais žmonėmis, iš emocijų veiduose ir kūno kalbos, jie gali suprasti ką jaučia kitas. Ypatingai svarbu padėti vaikams suprasti savo emocijas tuo metu, kai jo šeimoje vyksta skyrybų procesas. Tėvų skyrybų pasekmės vaiko gyvenimo kokybei yra didelės, gali įtakoti žemą savivertę, prislėgtą nuotaiką, emocijų kaitą, probleminį elgesį. Vaikams didesnė rizika susirgti psichinėmis ir psichosomatinėmis ligomis, jiems sunku atlaikyti stresą ir įtampą, todėl gali turėti emocinių sutrikimų. Vaikai dažniau turi problemų darželyje bendraujant su bendraamžiais, nes šeimoje patirdami įtampą, psichologines manipuliacijas ir stresą, šie vaikai sunkiai kontroliuoja savo emocijas.